

Антименюк Ангеліна,
Здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр»
спеціальності «Менеджмент»
Науковий керівник: **Славіна Н.А.,**
к.е.н., доцент кафедри менеджменту, публічного управління та
адміністрування,
Подільський державний аграрно – технічний університет,
м. Кам'янець – Подільський

ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Операційний менеджмент - це управління виробничими процесами, за допомогою яких сировина перетворюється на товари та послуги. У зв'язку із тісним сполученням з виробництвом операційний менеджмент іноді називають менеджментом виробничих операцій. Він пов'язаний із формуванням операційної стратегії, створенням операційної системи для забезпечення виробництва конкретного продукту; залученням необхідних засобів виробництва, використанням певних методів для досягнення поставленої мети[1].

Під виробництвом в основному розуміють випуск продукції різного призначення і переробку сировини, за допомогою технологічних операцій. Системний підхід до управління виробництвом передбачає розгляд виробничої діяльності підприємства як виробничої системи, яка виконує операційні функції. Досягнення високої продуктивності виробництва є головною метою операційного менеджменту. Продуктивність у виробничому процесі показує відношення виробленої продукції до сировини. Високої продуктивності можна досягти за рахунок впровадження новітніх технологій виробництва продукції, наявності необхідної матеріально-технічної бази та фінансових ресурсів, підвищення кваліфікації працюючих, а в сільському господарстві ще сприятливими ґрунтово-кліматичними умовами. Операційний менеджмент є центральною ланкою підприємства і створюється на основі раціонального

(вертикального і горизонтального) розподілу праці та поєднання в часі і просторі предметів, засобів і самої праці. За допомогою операційної функції проводиться сукупність дій з переробки ресурсів і постачання результатів діяльності в зовнішнє середовище. Операційна система складається із трьох підсистем:

- переробної — виконує продуктивну роботу, безпосередньо пов'язану з перетворенням вхідних ресурсів у вихідні результати;
- забезпечення — не пов'язана безпосередньо з виробництвом виходу, але виконує необхідні функції забезпечення переробної системи;
- планування та контролю — отримує інформацію із зовнішнього і внутрішнього середовищ про стан переробної підсистеми та підсистеми забезпечення, опрацьовує цю інформацію й видає рішення про те, як має працювати переробна підсистема.

Підсистема оперативного управління спрямована на виконання завдань оперативного забезпечення ритмічного виробничого процесу за раціонального використання ресурсів. Оперативне управління характеризується метою, критеріями досягнення локальних цілей, функціями, певною структурою. На підприємствах системи оперативного управління побудовані за ієрархічним принципом з розподілом функцій централізованого й децентралізованого управління [3].

Основний зміст операційного менеджменту полягає у виконанні таких функцій:

- планування — конкретизація й забезпечення завдань, встановлених поточним планом (уточнення обсягу й номенклатури продукції, встановлення декадних графіків, виробничих програм тощо);
- оперативний контроль — зіставлення фактичних параметрів технології та продукції, даних про хід виробництва з нормативними величинами;
- оперативний аналіз — своєчасна оцінка безперервного ходу виробництва, виявлення причин відхилень процесу виробництва від запланованих.

Досягнення високої продуктивності виробництва є головною метою операційного менеджменту. Продуктивність у виробничому процесі показує відношення виробленої продукції до сировини. Високої продуктивності можна досягти за рахунок впровадження новітніх технологій виробництва продукції, наявності необхідної матеріально-технічної бази та фінансових ресурсів, підвищення кваліфікації працюючих, а в сільському господарстві ще сприятливими ґрунтово-кліматичними умовами. Продуктивність є ефективним управлінським інструментом менеджера, який допомагає йому більш ефективно використовувати сировину у виробничому процесі.

Операційна система функціонує відповідно до операційної стратегії при дотриманні пунктів операційної програми й передбачає прийняття управлінських рішень з боку менеджерів щодо оперативного регулювання конкретних операцій, які забезпечують належний перебіг операційного процесу підприємства. Ефективність операційного менеджменту формується за принципами системності, комплексності та вимірюється насамперед показниками «входу» й «виходу» операційної системи. Причому дії спрямовані на задоволення попиту споживачів. Ринкова економіка дає можливість сучасному підприємству все вирішувати самому. Практика бізнесу і підприємництва свідчить, що тільки ті організації ефективно працюють, забезпечують собі прибуток і розвиток, які в жорстких умовах ринкової конкуренції системно забезпечують у своїй діяльності всі основні функції підприємства. Для виконання основних функцій підприємства виробничі та операційні менеджери на основі розробленої разом з керівниками стратегії у своїй діяльності використовують принципові положення сучасного менеджменту. До основних функцій підприємства в умовах ринкової економіки відносять: виробничо-технічну, комерційну, маркетингову, фінансово-економічну, облікову, страхову, гарантування безпеки, адміністративно-правову (управлінську) [4].

Отже, усі організаційні функції є операціями і будь-яка управлінська діяльність містить у собі операційний менеджмент, який спрямований на

ефективність і раціональність в управлінні операціями. Це означає, що спочатку потрібно створити фірму, підібрати персонал, дати йому завдання, показати, як діяти, і вже після цього керувати його діями. Організаційні методи управління передують діяльності, створюють для неї необхідні умови, і відповідно є пасивними, забезпечуючи базу для активних методів.

Список використаних джерел

1. Операційний менеджмент: [Електронний ресурс] : навч. посіб. К. КНЕУ, 2016.
2. Микитенко Н.В. Операційний менеджмент. Практикум: навч. посіб. К.: КНТЕУ, 2009.
3. Василенко В.О. Виробничий (операційний) менеджмент: навч. посіб. 2-ге вид., виправл. і допов. К.: Центр навч. л-ри, 2005.
4. Славіна Н.А. Формування поведінки менеджера в конфліктних ситуаціях. Вісник Одеського національного університету. Том2. Вип. 5. м.Одеса, 2015. 488с. С.144-148.
5. Славіна Н.А. Концепція ситуаційного підходу в сучасній теорії та практиці менеджменту. Національне виробництво в умовах реформування: стан і перспективи інноваційного розвитку та міжрегіональної інтеграції Матеріали доповідей міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. 30 жовтням 2015р. Тернопіль: Крок, 2015. с.315-317.